

CULTUURPROFIELPLAN KOTTENPARK 2019

‘SAMENHANG & PROFESSIONALISERING’

2030: Kottenpark Cross-over college

een plek waar cultuur en wetenschap samenkomen

Wanneer ik naar binnen loop zie ik het meteen: Dit is een school met cultuur- en wetenschapsprofilering! Een jongen met een gitaar loopt me omver, uit het beeldend lokaal komen geluiden van beitels, mijn neus wordt geprikkeld door chemische luchtjes en boven mij klinkt een hartverscheurende schreeuw.

Deze school valt op door een artistiek-en-wetenschappelijk-pedagogisch klimaat. Docenten zijn inspirators, dagen uit, laten zich inspireren door leerlingen en collega's en staan open voor de inspraak van leerlingen.

De kelder is niet zomaar een kelder, het is een broedplaats voor de jonge makers van de vijf disciplines. Een theaterzaal, een muziekstudio, een atelier, drie dansstudio's en een lab.

Op woensdagavond koken vrijwilligers een lekkere maaltijd voor die jongeren die nog even door willen werken. Want 's avonds staan er interdisciplinaire maaktrajecten onder leiding van toonaangevende makers op de planning.

De nadruk ligt op het ervaren leren, out-of-the box denken. Het is niet alleen maar leuk. Er moet ook gewerkt worden, want er zijn hoge verwachtingen van hen. Leerlingen bewaken hun eigen leerproces, houden een portfolio bij en worden beoordeeld op hun (creatieve) ontwikkeling.

Inhoud

1. Visie op cultuureducatie
 - 1.1 Missie en visie – Het Stedelijk Lyceum
 - 1.2 Missie en visie – Kottenpark
 - 1.3 Missie en visie op kunst en cultuur
 - 1.4 School met meerdere profielen
 - 1.5 Meerwaarde cultuurprofilering
 - 1.6 Talentontwikkeling binnen kunst en cultuur
 - 1.7 Vooropleiding Dans, Kunstklassen en W|D|T-klas
2. Cultuureducatie in de programmering
 - 2.1 Vertaalslag van visie naar leerling en praktijk
 - 2.2 Samenhang binnen kunstklassen en W|D|T-klas
 - 2.3 Samenhang met niet-kunsvakken
 - 2.4 Samenhang met overige activiteiten
 - 2.5 Samenhang via projecten
 - 2.6 Leerlijnen PO/VO/HBO/WO
 - 2.7 Leerlijn onderbouw- bovenbouw
 - 2.8 Inbreng door leerlingen
 - 2.9 Beoordelen van leerlingen
 - 2.10 Portfolio
3. Samenwerkingspartners
 - 3.1 Culturele partners
 - 3.2 Vervolgopleiding
 - 3.3 Creatieve sector
4. Communicatie
 - 4.1 Communicatiebeleid – Het Stedelijk Lyceum
 - 4.2 PR-functionaris – PR-aanspreekpunt
 - 4.3 Cultuurcoördinator
 - 4.4 Interne communicatie
 - 4.5 Externe communicatie
5. Voorwaarden
 - 5.1 Draagvlak
 - 5.2 Betrokkenheid management
 - 5.3 Betrokkenheid docenten
 - 5.4 Taken cultuurcoördinator
 - 5.5 Organisatiestructuur
 - 5.6 Elektronische leeromgeving
 - 5.7 Deskundigheidsbevordering
 - 5.8 Financiën
 - 5.9 Rooster
 - 5.10 Ruimtes

6. Evaluatie en ontwikkeling

6.1 Evaluatie

6.2 Monitoring

6.3 Kwaliteitscriteria voor zelfevaluatie

Bijlage 1 Studiegids Vooropleiding Dans

Bijlage 2 Vakwerkplan Kunstklas Beeldend

Bijlage 3 Vakwerkplan Kunstklas Muziek

Bijlage 4 Vakwerkplan Kunstklas Theater

Bijlage 5 Vakwerkplan Wetenschap | Design | Techniek klas

Bijlage 6 Begroting Algemeen

Bijlage 7 Begroting Vooropleiding Dans

Bijlage 8 Begroting Kunstklas Beeldend

Bijlage 9 Begroting Kunstklas Muziek

Bijlage 10 Begroting Kunstklas Theater

Bijlage 11 Begroting W|D|T-klas

Bijlage 12 Begroting Muziek- en Dansavond

1. Visie op cultuureducatie

1.1 Missie en visie – Het Stedelijk Lyceum

‘Het Stedelijk, dat verdien je!’

Het Stedelijk Lyceum is een openbare scholengemeenschap in Enschede voor praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. Openbaar onderwijs betekent bij ons niet alleen dat iedereen welkom is, ook dat iedereen even veel kansen krijgt en op een gelijke manier wordt behandeld. Dat verdien je! Of je nu goed kunt leren, creatief, sociaal of een echte sporter bent, je verdient het om te groeien en jezelf te ontwikkelen tot een zelfbewust persoon op een school die bij je past.

‘Je verdient het om gelukkig te zijn’

Op Het Stedelijk Lyceum vragen we je niet zo snel wat je later wilt worden. Je bent al iemand. En dat is al mooi genoeg. Het gaat niet om het beroep dat je kiest, maar om het geluk dat je later ervaart. Wij leren je bij ons op school verder te kijken. We nemen je al vroeg mee in de wereld van morgen, zodat jij straks zelf in staat bent om goede keuzes te maken. Keuzes waar je gelukkig van wordt, want dat verdien je, Het Stedelijk Lyceum inspireert en helpt je om te groeien. Om straks een baan te vinden die past bij jouw ambitie en talent. Veel banen van morgen bestaan nu nog niet, daarom is het extra belangrijk dat je over vaardigheden beschikt waar je flexibel mee aan de slag kan. Daar helpen we je bij door samen te werken, oplossingen te bedenken en te organiseren. Je leert jezelf te presenteren en helder te communiceren. Zo lever jij jouw bijdrage aan de samenleving.

Kernopdracht

In samenwerking met partners onze leerlingen inspireren hun cognitieve, sociale, creatieve, praktische en sportieve talenten te ontwikkelen om daarmee een bijdrage te leveren aan de snel veranderende samenleving. Kernwaarden Het eigen gezicht van Het Stedelijk Lyceum is te lezen in onze kernwaarden. Wij verbinden het ik en het wij. Ons onderwijs is persoons- en sociaal gericht. In de verbinding met anderen kan de mens zich optimaal ontplooiën.

Onze kernwaarden zijn:

- Talentontwikkeling centraal
- Verantwoordelijk naar elkaar en naar de wereld
- Open en gastvrij
- Positief met elkaar omgaan

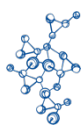
Leeromgeving Het Stedelijk Lyceum

De leeromgeving bij alle scholen van Het Stedelijk Lyceum is ingericht op basis van onderstaande vijf pijlers:

Betekenisvolle doelen

Leerlingen zijn in staat het doel te formuleren van hun leren, zowel voor de korte als lange termijn. Leerdoelen zijn betekenisvol en van maatschappelijk belang.

Samen op zoek naar kennis en kunde

Leerlingen voelen zich verbonden met hun docenten en de school als geheel. Zij zien hun docenten als belangrijke kennisbron en oefenmeester.

Nieuwsgierig & eigen initiatief

Leerlingen leren stapsgewijs dat nieuwsgierigheid, actief leren en eigen initiatief de grootste leeropbrengst geven.

Hoge verwachtingen & groeigerichte feedback

Leerlingen ervaren dat hun docenten hoge verwachtingen van hen hebben en altijd ruimte zien tot doorgroeien, waardoor leerlingen het beste uit zichzelf halen.

Reflectieve professionals

Leerlingen merken dat docenten voortdurend op zoek zijn naar verbetering van de leeromgeving, inclusief hun eigen rol daarin.

1.2 Missie en visie – Kottenpark

Huidige situatie

Kottenpark is een school voor havo, atheneum en gymnasium met bijna 1100 leerlingen in Enschede-Noord. Kottenpark onderscheidt zich door een aantal profileringen. Het is een Cultuurprofielschool met vier kunststromen, beeldend, muziek, theater en de DAMU-erkende Vooropleiding Dans. Kottenpark heeft een geprofileerd gymnasium en stelt wetenschap centraal in het curriculum waar in de onderbouw de Wetenschap | Design | Techniek klas al een stevig fundament legt. Leerlingen kunnen een versterkt programma Engels volgen via het Cambridge English Advanced (CAE) en Duits via het Goethe-Institut.

Een ander onderscheidend aspect van Kottenpark is de ervaren prettige en veilige sfeer op school. Deze sfeer draagt bij aan het succes dat Kottenpark kent met de implementatie van passend onderwijs. De school heeft veel ervaring in het bieden van de juiste onderwijsomgeving voor leerlingen afkomstig uit het voortgezet speciaal onderwijs.

Kottenpark wil een school zijn die in verbinding staat met haar omgeving, zowel op regionaal als internationaal niveau. Dit komt onder andere tot uiting in de status van partnerschool van de Universiteit Twente, de samenwerking met Saxion en ArteEZ, het optreden in netwerken als de Cultuurprofielscholen en de DAMU-scholen, maar ook in de aansluiting bij het Duitse netwerk MINT (Mathematik, Informatik, Naturwissenschaften und Technik). Kottenpark kent partnerscholen in Nordhorn maar ook in Hong Kong. Ook met het primair onderwijs in de gemeente Enschede bestaan samenwerkingsverbanden.

Visie op onderwijs

De basis van goed onderwijs ligt in het helder beschrijven van welke leerdoelen je als docent nastreeft, je deze communiceert met je leerlingen en permanent nagaat in hoeverre je leerlingen deze doelen al beheersen. De doelen die je stelt zijn ambitieus en realistisch, en je spreekt het vertrouwen uit in je leerlingen dat zij allemaal in staat zijn deze doelen te behalen. De wijze waarop je je instructie inricht baseer je op actuele kennis van methoden

van effectief onderwijs, ervaring en voorkeuren, en ligt dus niet vast. Voorwaarde om hierin succesvol te zijn, is dat een docent een goede pedagogisch didactische relatie kan opbouwen met alle leerlingen en dat een leerling weet waar hij of zij staat in zijn ontwikkeling, dus inzicht heeft in wat hij/zij al beheerst en waar zijn volgende ontwikkeling zal plaatsvinden en daar actief bij betrokken is. Dit lijken open deuren, maar deze deuren leiden naar kwalitatief hoogwaardige lessen die de motivatie van leerlingen om te leren zullen vergroten.

Natuurlijk wordt de inhoud van ons onderwijs bepaald door vakspecifieke kennisdomeinen, maar bekwame docenten weten die inhoud te relateren aan de leefwereld van onze leerlingen en ze op die wijze meer relevant maken. Het feit dat Kottenpark een Cultuurprofielschool is maakt dat leerlingen de mogelijkheid geboden wordt om zich ook buiten de cognitieve domeinen te ontwikkelen.

1.3 Missie en visie op kunst en cultuur

Kottenpark is een erkende Cultuurprofielschool. De school ziet het beleven van kunst en cultuur als een belangrijke bijdrage aan de algemene en persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Daarom worden voor en door alle leerlingen, al dan niet interdisciplinair, culturele en kunstprojecten georganiseerd. Als Cultuurprofielschool biedt Kottenpark naast tekenen, handvaardigheid en muziek ook theater (drama) en dans aan. Theater en dans worden in de onderbouw alleen gegeven in de zogenoemde kunstklassen. Alle kunstdisciplines worden in de bovenbouw als keuze-examenvak aangeboden.

Voor gemotiveerde leerlingen zijn er kunstklassen waarbij de leerling door middel van een leerroute zijn of haar specifieke kunstatent (verder) kan ontwikkelen. Hierbij wordt niet alleen aan toptalenten gedacht, maar juist ook aan leerlingen die een buitengewone interesse tonen voor kunst en cultuur. Zij kunnen kiezen voor deelname aan de Kunstklas Beeldende Vormgeving, Kunstklas Muziek, de Theaterklas, of auditie doen voor de Vooropleiding Dans.

Juist door haar cultuurprofilering in te zetten wil de school de leerlingen opleiden en toerusten om ontvankelijk te zijn voor bewuste keuzes en activiteiten in zijn of haar latere leven. Immers, kunst en cultuur bieden de mogelijkheid om op een andere manier naar de wereld te kijken en deze te leren begrijpen. De leerling wordt gestimuleerd om deze wereld onder woorden te brengen, te verbeelden en inzicht te krijgen in de eigen persoonlijkheid en die van anderen.

1.4 School met meerdere profielen

Kottenpark is van oudsher een school met bèta-profilering. In schooljaar 2018-2019 is de school gestart met een Wetenschap | Design | Techniek klas voor havo- en vwo- leerlingen met als doel de samenhang tussen de cultuur- en wetenschapsprofilering te versterken.

1.5 Meerwaarde cultuurprofilering

De meerwaarde van een cultuurprofilering is niet zozeer gelegen in het 'veel aan kunst en cultuur doen'. Bepalend voor de meerwaarde is de wijze waarop de school de cultuurprofilering ontwikkelt en daarbij de kunstvakken in samenhang met elkaar en vooral ook in samenhang met de niet-kunstvakken in het leerproces wil vormgeven.

De cultuurprofilering heeft merkbaar invloed op de sfeer in de school in de zin dat er verbondenheid is bij de leerlingen. Voorbeeld hiervan is de volgende uitspraak van een leerling: "Zelfs als je geen kunstklas volgt, krijg je er een tik van mee". Niemand ontkomt eraan, leerlingen komen elkaar onder niet-traditioneel schoolse omstandigheden tegen: in de hal, op het podium, op de Open Dag, die sterk gekleurd wordt door de kunstvakken. Die verbondenheid ontstaat mede door de kwetsbaarheid die juist de kunstvakken van leerlingen vragen; die kwetsbaarheid zien leerlingen ook bij elkaar zien en die wordt als vanzelfsprekend ervaren.

1.6 Talentontwikkeling binnen kunst en cultuur

Alle leerlingen krijgen de ruimte om hun talenten binnen het leergebied kunst en cultuur te ontplooien. Daarbij gaan het stimuleren van de vrije expressie en het aanbieden van een duidelijke structuur hand in hand. Leerlingen kunnen binnen dit leergebied uitdrukking geven aan hun eigen gedachten, opvattingen en gevoelens. Aan de expressie daarvan worden eisen gesteld (met beoordelingscriteria die recht doen aan de eisen). Deze eisen dienen ter motivatie en houvast, zodat het (leer)plezier vergroot wordt en de persoonlijke ontwikkeling gestimuleerd.

1.7 Vooropleiding Dans, Kunstklassen en W|D|T-klas

Het cultuur- en wetenschapsprofiel bestaat uit:

- Vooropleiding Dans (klas 1 t/m 6)
- Kunstklas Theater (klas 1 t/m 6)
- Kunstklas Muziek (klas 1 t/m 6)
- Kunstklas Beeldende Vormgeving (klas 1 t/m 3)
- W|D|T-klas (klas 1 t/m 3)

Daarnaast krijgen alle leerlingen in de eerste drie leerjaren leerlingen handvaardigheid, tekenen en muziek. In leerjaar 3 volgen alle leerlingen van atheneum en gymnasium het vak filosofie. In 4 havo, 4 en 5 vwo krijgen alle leerlingen het vak CKV en in 5 en 6 gymnasium krijgen alle leerlingen het vak KCV.

Alle leerlingen kunnen in de bovenbouw in alle profielen kiezen voor de examenvakken:

- Dans*
- Handvaardigheid
- Filosofie
- Muziek
- Teken

- Theater

*Dans kan alleen gekozen worden als examenvak, indien de leerling in de onderbouw de Vooropleiding Dans heeft gevolgd.

De **Vooropleiding Dans** van Het Stedelijk Lyceum Kottenpark is de enige erkende vooropleiding dansopleiding in Overijssel. De DAMU-licentie is verkregen door samenwerking met de dansacademie ArtEZ in Arnhem. De DAMU-licentie geeft vrijstellingen voor een aantal schoolvakken zodat de vooropleiding vanaf de brugklas geïntegreerd plaats kan vinden.

De Vooropleiding Dans is een inleiding in de professionele danscultuur en een voorbereiding op het hbo-dansvakonderwijs. De dansopleiding dient de mogelijkheden, de motivatie en het plezier dat potentieel jong talent heeft; positief te begeleiden en fysiek en mentaal te ontwikkelen. Dit alles dient te geschieden vanuit een duidelijke keuze van de leerling voor de vooropleiding dans. De dansopleiding bereikt dit doel door alle danselementen op kwalitatief niveau in de breedte en de diepte te ontwikkelen. Hieronder wordt onder meer verstaan:

- Ruimte geven aan creatieve ontplooiing;
- Vergroten van danstechnische vaardigheden;
- Ontwikkelen van inzicht in dans en in de kunst;
- Stimuleren en bewust worden van theatrale overdracht.

Door danslessen aan te bieden die passen binnen de nationale en internationale dansontwikkelingen is de Vooropleiding Dans toegankelijk voor een brede doelgroep. 'Jezelf durven laten zien' wordt steeds belangrijker en 'Personality' wordt steeds meer gevraagd in de danswereld.

Door gebruik te maken van ons brede netwerk, kunnen wij blijven inspelen op de internationale dansontwikkelingen: door te werken met freelance dansers en makers die verbonden zijn aan bekende Internationale dansgezelschappen en Nederlandse productiehuisen blijven stevig verbonden met de hedendaagse danswereld. Hierdoor kunnen we optimaal werken aan de artistieke en creatieve ontwikkelingen van onze leerlingen.

Coördinator: Tess Lucassen

Voor meer informatie zie bijlage 1: Studiegids Vooropleiding Dans

In de **Kunstklas Beeldend** wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen van het creatieve en beeldende vermogen door het uitvoeren van praktische en theoretische opdrachten. De leerling leert bewust(er) te kijken door een gericht onderzoek van de omringende wereld en maakt kennis met de verschillende (beeldende) kunststromen en kunstwerken.

Coördinator: Ingrid de Lange

Voor meer informatie zie bijlage 2: Vakwerkplan Kunstklas Beeldend

De **Kunstklas Muziek** is een muzikaal breed georiënteerde opleiding binnen Kottenpark waar talent de ruimte krijgt en waarmee je met je diploma op zak alle kanten op kunt:

conservatorium, muziekmanagement of gewoon een studie die niets met muziek te maken heeft. Iedereen met een bijzondere belangstelling voor muziek en talent kan instromen. De opleiding is vooral bedoeld ter verrijking van de leerling, niet alleen op artistiek muzikaal gebied, maar ook bijvoorbeeld op het gebied van podiumervaring, samenwerken binnen een team en het vergroten van culturele belangstelling.

Coördinator: Ton Annink

Voor meer informatie zie bijlage 3: Vakwerkplan Kunstklas Muziek

De **Kunstklas Theater** is er voor leerlingen die zich buiten het reguliere lesrooster willen bekwamen in onder andere: spel, beweging en stemvorming. Het accent ligt op het aanleren van basisvaardigheden van het toneelspelen om uitdrukking te geven aan de innerlijke belevingswereld, het samenspel en het leren van discipline om creatief te kunnen zijn. Dit komt tot stand door het toewerken naar producties.

Het eerste leerjaar is gefocust op het aanleren van basisvaardigheden en een vakjargon. Het tweede leerjaar staat in het teken van expressie in tekst. In het derde leerjaar leren de leerlingen in praktijk en theorie wat geloofwaardig spel is. De pre-eindexamenklas richt zich op de individuele spelontwikkeling naar aanleiding van een sterkte-zwakteanalyse. In de eindexamenklas komt het geleerde samen en leren de leerlingen projectmatig denken en werken door zelf een deel van de organisatie en regie van hun eindexamenproductie in handen te nemen.

Coördinator: Maartje Wikkerink

Voor meer informatie zie bijlage 4: Vakwerkplan Kunstklas Theater

De **Wetenschap | Design | Techniek klas** bestaat vanaf schooljaar 2018-2019. In deze klas werken de leerlingen samen aan verschillende actuele maatschappelijke vraagstukken die aansluiten bij de thema's die aangeboden worden: gezondheid & geluk, natuur & milieu en duurzaamheid & techniek. Het eerste jaar van de W|D|T- klas omvat 6 maatschappelijke vraagstukken die onder de drie hoofdthema's vallen. In alle vraagstukken komen leerdoelen voor wetenschap, design en/ of techniek terug. Verder is er binnen de thema's aandacht voor de kennis, vaardigheden en houding van leerlingen. Om de vaardigheidsdoelen te formuleren, wordt gebruik gemaakt van de '21ste -eeuwse vaardigheden'. Deze 21ste-eeuwse vaardigheden komen tijdens verschillende activiteiten aan bod in activerende werkvormen in de lessen.

Het programma van de W|D|T-klas is ontwikkeld in samenwerking met Pre-U, het Pre-University programma van de Universiteit Twente, TechYourFuture Centre of Expertise Techniek Onderwijs en Consent (stichting primair onderwijs Enschede).

Coördinator: Karlijn Vos

Voor meer informatie zie bijlage 5: Vakwerkplan Wetenschap | Design | Techniek klas

2. Cultuureducatie in de programmering

2.1 Vertaalslag van visie naar leerling en praktijk

Het cultuurprofielgoal is 'te leren over kunst vanuit de praktijk'. Door een actieve deelname leren leerlingen hun vaardigheden optimaal te ontwikkelen en toe te passen. Ervaring biedt leerlingen een nieuwe invalshoek van waaruit zij deze wereld opnieuw kunnen bekijken.

Een ander belangrijk doel is om door middel van de wijze waarop kunst en cultuur in ons curriculum ingebed is, een sfeer te creëren die tolerant, open en veilig is. Dit is af te lezen aan de betrokkenheid van de leerlingen, docenten en onderwijsondersteunend personeel.

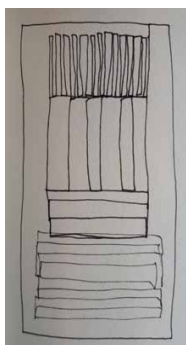
De leerlingen die Kottenpark verlaten, hebben op individueel niveau door de inbreng van kunst en cultuur een zichtbare groei doorgemaakt op creativiteit, inventiviteit en oplossingsgerichtheid. Dit is meetbaar door de wijze waarop leerlingen in staat zijn hun werk te evalueren en op zichzelf te reflecteren.

2.2 Samenhang binnen kunstklassen en W|D|T-klas

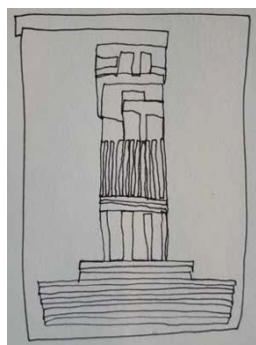
Als gezamenlijk doel hebben de kunstklassen en W|D|T-klas procesgericht werken. Procesgericht werken wil zeggen dat niet het eindproduct centraal staat, maar het (artistieke) proces. Het (eind)product is slechts een fase van het proces.

Daarnaast staat de persoonlijke ontwikkeling van de leerling centraal. De leerling krijgt de ruimte om zelf keuzes te maken voor materiaal, onderwerp, presentatie, beoordeling en samenwerkingsvormen. Dit vraagt van zowel docenten als leerlingen om een andere houding. Op dit moment zitten de kunstklassen midden in het proces van docentgestuurd onderwijs naar leerlinggestuurd onderwijs.

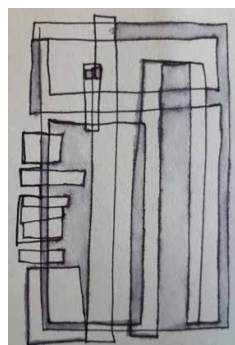
Janneke Drulman heeft in haar onderzoek naar kritische succesfactoren van integratie van kunstonderwijs op Cultuurprofielscholen een aantal beelden van eigen werk opgenomen die het proces van geen samenhang naar samenhang van (kunst)vakken laat zien.

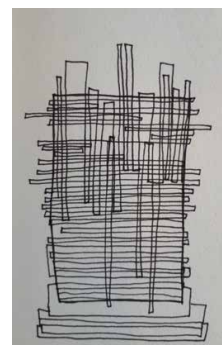
Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

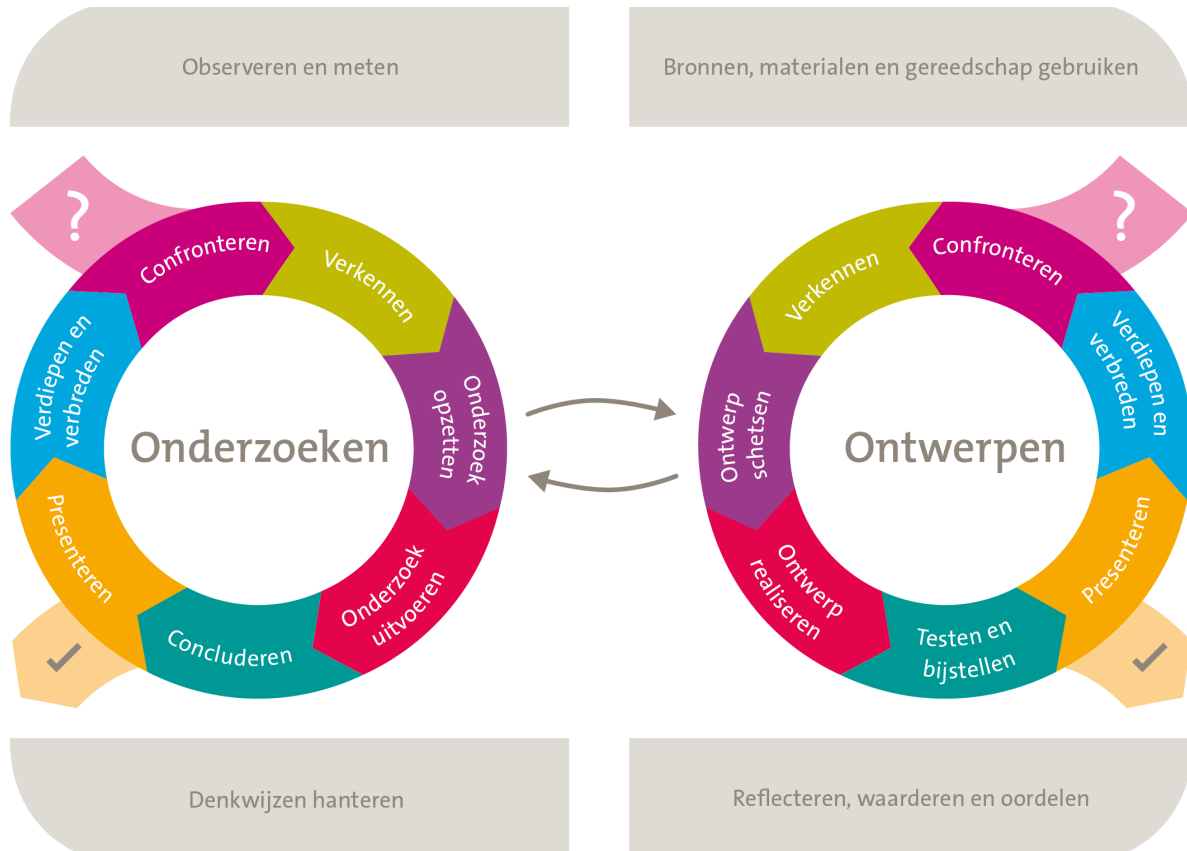
Afbeelding 4

Waar staan de kunstklassen en W|D|T-klas van Kottenpark? De kunstklassen en W|D|T-klas zitten in een overgangsfase van afbeelding 2 naar 3. De bovengenoemde doelen 'procesgericht werken' en 'de persoonlijke ontwikkeling van de leerling' verhogen de samenhang.

2.3 Samenhang met niet-kunsvakken

In schooljaar 2017-2018 is er een ontwikkelgroep gestart bestaande uit zes docenten uit zes verschillende vakken (aardrijkskunde, biologie, beeldende vormgeving, informatica, natuurkunde en techniek), in een later stadium zijn daar ckv en wiskunde aan toegevoegd. Het doel van deze samenwerking is de samenhang tussen de cultuur- en wetenschapsprofilering te versterken. De ontwikkelgroep heeft een curriculum ontwikkelt waarin de vakken met elkaar gaan samenwerken. De uitkomst van deze samenwerking heeft geresulteerd in een Wetenschap | Design | Techniek klas voor havo- en vwo- leerlingen.

De achterliggende visie van de wetenschapsklas is gebaseerd op de principes van Wetenschap & Technologie (W&T). De methodiek die hierbij past is onderzoekend en ontwerpend leren. Bij onderzoekend en ontwerpend leren doorlopen leerlingen zeven fases (zie figuur 1). Iedere cyclus start vanuit een maatschappelijke vraagstelling, een probleem of behoefte. Door de fases te doorlopen wordt er toegewerkt naar respectievelijk een antwoord of oplossing. De modules zijn opgebouwd aan de hand van de zeven fases (zie lesdoelen). In welk blok de fases aan bod komen kan verschillen per module.

Figuur 1 Onderzoeks- en ontwerp cyclus. Bron: SLO leerplankader

De vaardigheden die in de wetenschapsklas centraal staan zijn ontleend aan het kader '21ste-eeuwse vaardigheden' van de SLO. Deze 21ste-eeuwse vaardigheden zullen tijdens verschillende activiteiten aan bod komen en zullen zorgen voor activerende werkvormen in de lessen.

De samenwerking tussen docenten uit verschillende vakgebieden, de methodiek 'onderzoekend en ontwerpend leren' en het kader '21ste-eeuwse vaardigheden' dienen een basis voor verdere ontwikkelingen tussen de samenhang van met niet-kunsvakken.

2.4 Samenhang met overige activiteiten

Kunst en cultuur is in het curriculum ingebed door vanuit de school verschillende gemeenschappelijke concerten, uitvoeringen en presentaties te organiseren:

- Jaarlijkse Muziek- en Dansavond in het Wilminktheater
- Kerstconcert Kottenpark
- Gymnasiumdagen
- Eindpresentaties CKV
- Deelname aan het UIT-festival
- Deelname aan Culturele zondagen Enschede

Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle leerlingen van de school. Door hier aan deel te nemen, leren de leerlingen niet alleen hun presentatievaardigheden te ontwikkelen, maar leren zij ook te reflecteren op hun eigen handelen.

2.5 Samenhang via projecten

Gedurende het schooljaar worden er drie activiteitenweken georganiseerd voor alle leerlingen. Tijdens deze activiteitenweken vormen kunst, cultuur en wetenschap de rode draad. De activiteiten sluiten aan bij de belevingswereld van de leerling, waarbij de eigen cultuur en identiteit van de leerling centraal staan.

Interdisciplinaire project Vooropleiding Dans, Kunstklassen en W|D|T-klas

In een van de activiteitenweken werken de leerlingen (Dans, Beeldend, Muziek, Theater en W|D|T) uit leerjaar 2 aan een interdisciplinair project. De leerlingen volgen inspirerende cross-over workshops, waarna ze in groepjes uit een aan gaan en werken aan een performance/ act/ ... waarin de verschillende disciplines samenkomen. Samenwerken, interdisciplinair werken, buiten je comfortzone gaan zijn doelstellingen van dit project.

Makersfestival

Alle leerlingen van klas 1 nemen deel aan de Play&Learn dagen van het jaarlijkse Makersfestival in Roombeek Enschede. Het doel van de Play & Learn dagen is door nieuwsgierigheid en inspiratie belangstelling wekken voor innovatieve en duurzame oplossingen, kunst, technologie en (nieuwe) ambachten.

Artcadia

De leerlingen klas 2 gymnasium doen jaarlijks mee aan de landelijke kunst- en techniekwedstrijd Artcadia. Tijdens de lessen tekenen, handvaardigheid en aardrijkskunde werken de leerlingen aan het project. Het project heeft onder andere als doel de creativiteit van leerlingen te stimuleren en leerlingen te laten nadenken over mogelijke (technische) oplossingen voor bepaalde vraagstukken uit de samenleving.

Project 'Human Capital Development'

Tijdens de activiteitenweken bezoeken leerlingen klas 5 vwo creatieve ondernemers in de Creatieve Campus Enschede (CeeCee) in de wijk in Roombeek. Leerlingen ontwikkelen een brede blik op de achtergrond en opleiding waarmee (jonge) ondernemers bedrijven opzetten. Tegelijkertijd met de bezoeken aan de creatieve sector wordt er tijdens de lessen Economie en M&O aandacht besteed aan het opzetten van een bedrijf en bedrijfsstructuren. Na afloop van de verschillende bezoeken en lessen schrijft de leerling bij het vak Nederlands een sollicitatiebrief voor een vacature van een van de bezochte bedrijven. Voor docenten betekent deze samenwerking dat zij zich verdiepen in elkaars vakgebied, vervolgstudies en het toekomstige werkveld van de leerlingen. Door het werkveld te betrekken in het curriculum, zal de relatie tussen school en werkveld duidelijker worden voor de leerling.

MUN – India

Sinds enkele jaren gaat er jaarlijks een groep van twaalf leerlingen naar India. De leerlingen gaan er deelnemen aan een zogenaamde MUN, een conferentie georganiseerd volgens de regels van de Verenigde Naties. Leerlingen uit 5 vwo hebben een motivatiebrief geschreven waarom juist zij mee zouden moeten gaan. Hier zijn twaalf leerlingen uit geselecteerd. Elke leerling krijgt een land toegewezen en een bepaald probleem. Daar verdiepen de leerlingen zich in, want tijdens de MUN vertegenwoordigen zij dat land en proberen oplossingen in te dienen die voor dat land het probleem oplost of vermindert. Het kan goed zijn dat je standpunten in moet nemen waar je persoonlijk niet achter staat. Diegene waarvan zijn/haar oplossing tot een resolutie leidt, heeft gewonnen. Naast de MUN is er ook een tijd om een stukje van India te leren kennen.

The GRUEN – Hong Kong

Leerlingen uit 3 gymnasium doen jaarlijks mee aan het project 'The GRUEN': Green Urban Environments. Middelbare scholieren uit Europa worden gekoppeld aan middelbare scholieren uit Azië en ontwikkelen samen een plan voor een duurzame stedelijke toekomst. De groepen discussiëren en ontwikkelen hun plannen via online forums. De presentatie van hun uiteindelijke ontwerp van hun Dream Green Urban Environment wordt beoordeeld door een jury op duurzaamheid en innovatie van stedelijke ontwikkeling. Het project wordt gefinancierd door het Erasmus en het programma van de Europese Unie. Drie jaar geleden hebben leerlingen van Kottenpark deze wedstrijd gewonnen. Er vond een uitwisseling plaats tussen leerlingen van Kottenpark en Sun Kei Secondary School in Hong Kong. Sindsdien zijn beide scholen partnerscholen en vinden er regelmatig uitwisselingen plaats.

2.6 Leerlijnen PO-VO-HBO-WO

In de ontwikkelgroep van de W|D|T-klas is een leerlijn PO-VO ontwikkeld in samenwerking met enkele basisscholen en TechYourFuture.

Kottenpark is partnerschool van het pre-University programma van de Universiteit Twente, via programma's als masterclasses voor 2, 3-4 en 5-6 vwo worden leerlingen academische vaardigheden aangeleerd binnen de context van recent wetenschappelijk onderzoek dat plaatsvindt op de Universiteit Twente. Activiteiten die er tevens op gericht zijn de overgang vo-ho te vergemakkelijken en zo de kans op studiesucces te vergroten.

2.7 Leerlijn onderbouw-bovenbouw

De volgende passage is afkomstig uit het locatiebeleidsplan Kottenpark 2019-2020. Focus voor het komende studiejaar ligt op ontwikkeling van de havo. Om leerlingtevredenheid te vergroten, doorstroom- en eindexamenrendementen op peil te houden wordt deelgenomen aan het ontwikkeltraject 'havo van de toekomst' onder begeleiding van Saxion. In dit traject wordt samengewerkt met andere havo-scholen in de regio en intensief opgetrokken met HSL College Zuid. Tegelijk is meegeschreven aan een nro-onderzoeksaanvraag van de Universiteit Twente en de Rijksuniversiteit Groningen, met als thema 'duurzame onderwijsveranderingen'. Wordt de nro-aanvraag goedgekeurd zal volgens een specifieke methodiek worden gewerkt om veranderingen die in het havo-onderwijs worden ingezet ook te bestendigen.

Tweede focuspunt is de nadruk Kottenpark wil leggen het toepassen van formatieve toetsing ten behoeve van het onderwijsproces. Formatieve toetsing is een concept dat op een groot aantal plaatsen ingrijpt op het onderwijs van Kottenpark. Zo is eind 2018-2019 een flinke stap gezet in een andere benadering van de inhoud van onze pta's. Niet langer worden te behandelen en te toetsen hoofdstukken van methodes beschreven, maar wordt verwezen naar concrete leerdoelen, rechtstreeks afgeleid van de eindexamensyllabi. Het is niet zinvol om vast te stellen dat een leerling een zes heeft voor de toets over hoofdstuk X, maar wel om in kaart te hebben welk deel van de leerdoelen een leerling beheerst en welke nog niet. Een leerling weet waar nog aan gewerkt moet worden, een docent welke stof mogelijk op een andere manier moet worden onderwezen. Eenzelfde ontwikkeling moet plaatsvinden in de onderbouw, waar pto's – programma van toetsing voor de onderbouw – de inhoud van het onderwijs beschrijven en tegelijk het document zijn waarin de aansluiting tussen de onderwijslijnen van de onderbouw en bovenbouw in beschreven is. In schooljaar 2019-2020 zullen verdere stappen gezet worden om de pta's en pto's als basis voor de vormgeving van ons onderwijs, als basis voor de voorbereiding van lessen en als basis voor de dialoog met de leerling over zijn na te streven ontwikkeling, verder vorm te geven. Dit moet een basis vormen van onderwijs dat meer ambitie van leerlingen en docenten verwacht en dat naar verwachting ook gaat bijdragen aan de ervaren leerlingtevredenheid.

Voor de leerlijn onderbouw-bovenbouw van de vooropleiding, kunstklassen en W|DT|-klas een verwijzing naar de vakwerkplannen in de bijlagen.

2.8 Inbreng door leerlingen

Van docentgestuurd naar leerlinggestuurd onderwijs

Zoals eerder aangegeven zitten de vooropleiding, kunstklassen en W|D|T-klas in een proces van docentgestuurd onderwijs naar leerlinggestuurd onderwijs. Leerlinggestuurd betekent initiatief, eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid van de leerling. Het vraagt om dialoog met de docent en een nieuwe relatie docent-leerling. De leerling krijgt de ruimte om zelf keuzes te maken voor materiaal, onderwerp, creatief proces, presentatie, beoordeling, samenwerkingsvormen en al dan niet een eindproduct. Een leerlinggestuurde aanpak is erg intensief. Het vraagt om een actieve, open en flexibele houding van de docent. Hij moet vragen stellen en beschikbaar zijn. Hoeveel vrijheid geef je?

Voor de W|D|T-klas is de rol van de docent en leerlingen omschreven:

- Binnen onderzoekend en ontwerpend leren heeft de docent niet zozeer de rol van inhoudelijk expert, maar de rol van procesbegeleider. Leerlingen doorlopen zelfstandig (in groepjes) het onderzoeks- of ontwerpproces, waarbij ze zelf op zoek gaan naar de benodigde informatie. De docent is te allen tijde aanwezig om het proces te waarborgen en waar nodig ondersteuning te bieden.
- Vragen stellen. Als begeleidende en coachende docent ondersteun je de leerlingen door vragen te stellen; hiermee geef je ze als ware 'denkaanzetten'. Ook als je merkt dat leerlingen op het verkeerde spoor zitten, kun je door vragen stellen leerlingen in de goede richting sturen. Voorbeeldvragen zijn: 'hoe ga je dit precies uitwerken?', 'wat gebeurt er als...?' en 'heb je gedacht aan...?'.
- Proces bewaken. Het is van belang dat de docent de onderzoeks- of ontwerpstappen (zie figuur 1) bewaakt en controleert. De leerlingen worden door middel van de lesmaterialen begeleid door het proces van het onderzoekend en ontwerpend leren. Als docent kun je deze stappen gebruiken om het proces te monitoren en leerlingen hierop wijzen.

2.9 Beoordelen van leerlingen

Voor de beoordelingsrichtlijnen een verwijzing naar de bijlagen:

Bijlage 1 Vooropleiding Dans	p. 10
Bijlage 2 Kunstklas Beeldende Vormgeving	zie beoordeling per leerjaar
Bijlage 3 Kunstklas Theater	p. 28 t/m 32
Bijlage 4 Kunstklas Muziek	in ontwikkeling
Bijlage 5 W D T-klas	p. 14

2.10 Portfolio

Er is een werkgroep 'Plusdocument'. Deze werkgroep buigt zich momenteel over het leerling-portfolio. Deze zal gekoppeld worden aan de werkomgeving in Google Drive. De W|D|T-klas zal als proeftuin dienen voor het ontwikkelen van dit leerling-portfolio. Bij KKV, Kunstklas Theater en Beeldend houden leerlingen een dossier bij.

3. Samenwerkingspartners

3.1 Culturele partners

Kottenpark heeft verschillende soorten samenwerkingsverbanden. Hieronder een uiteenzetting van de samenwerkingspartners met daarbij een toelichting betreffende het soort samenwerking.

De samenwerking met een culturele instelling kent verschillende vormen. De culturele instelling

- a. heeft een rol als informatiebron;
- b. verzorgt een deel van ons kunst- en cultuuronderwijs;
- c. heeft een actieve rol bij de ontwikkeling van het kunst- en cultuurprogramma.

Kaliber Kunstenschool

De samenwerking met Kaliber Kunstenschool vindt plaats op niveau b en c.

- b. + c. Voor de activiteitenweken heeft Kottenpark samen met Kaliber Kunstenschool een programma ontwikkeld voor klas 1 en 3. Dit deel van het programma wordt door Kaliber Kunstenschool verzorgt.
- b. + c. In de Kunstklas Muziek zijn verschillende docenten werkzaam vanuit Kaliber Kunstenschool. Zij ontwikkelen en verzorgen modules in de Kunstklas Muziek.

Vanuit de schoolleiding van Kottenpark en directie van Kaliber is er een intensievere samenwerking geïnitieerd, de inhoud van deze samenwerking zal in schooljaar 2019-2020 verder worden uitgewerkt. Een voorbeeld van deze samenwerking is: de lessen van de Vooropleiding Dans vinden plaats in de Studio's van Basic Fit. Vanaf schooljaar 2020-2021 gaan de lessen plaatsvinden in de studio's van Kaliber Kunstenschool.

Tetem kunstruimte

De samenwerking met Tetem kunstruimte vindt plaats op niveau a t/m c.

- a. Tetem ontwikkelt tentoonstellingen en lab-events; daar waar aansluiting is in het curriculum, bezoeken leerlingen van de Kunstklas Beeldende Vormgeving en leerlingen CKV tentoonstellingen.
- b. Onderdelen uit het onderwijsprogramma van Tetem zijn ingepast in het kunst- en cultuurprogramma van Kottenpark.
- c. Daarnaast hebben wij samen met Tetem een programma ontwikkeld voor de Kunstklas Beeldend en het Pre-gymnasium.

De projecten die in samenwerking met Kunstenschool Kaliber en Tetem kunstruimte zijn ontwikkeld, worden geëvalueerd op de onderstaande criteria:

- Inhoud (zijn de leerdoelen behaald, beoordeling kwaliteit van de workshops);
- Aansluiting leeromgeving en niveau van de leerlingen;
- Communicatie en werkwijze (hoe is de communicatie, het proces en de planning ervaren);
- Eventuele incidenten;
- Verbeterpunt of iets leuks/positiefs.

Theater Sonnevanck (Enschede) en Theater Oostpool (Arnhem)

De samenwerking met Theater Sonnevanck en Theater Oostpool vindt plaats op niveau a t/m c.

Theater Sonnevanck verzorgt sinds 2013 in coproductie met Toneelgroep Oostpool het aanbod voor jongeren. Ieder jaar worden er twee jongerenvoorstellingen voor verschillende leeftijdsgroepen (12+ en 15+) geproduceerd die in een vrachtwagentrailer langs de middelbare scholen reizen. De afgelopen twee jaar heeft twee keer de première van een trailervoorstelling 12+ plaats gevonden op Kottenpark.

In de week dat de trailer voor de school staat, bezoeken leerlingen van verschillende klassen try-outs van de desbetreffende voorstelling. Leerlingen van de Kunstklassen Theater, Muziek en/of Beeldend bezoeken de première.

Acteurs en regisseur bezoeken in die week de Theaterklas voor extra uitleg.

Theater Sonnevanck heeft de afgelopen jaren deelgenomen aan de beoordelingscommissie van het praktisch eindexamen Theater.

Wilminktheater

De samenwerking met het Wilminktheater vindt plaats op niveau a en c.

Wilminktheater heeft een aanbod waar wij als school gebruik van kunnen maken. In de bovenbouw bezoeken verschillende vakken (Latijn, Grieks, Frans, Engels) regelmatig een theatervoorstelling.

'Theaterprivileges': samen met het Wilminktheater heeft Kottenpark 'Theaterprivileges' ontwikkeld. Alle leerlingen van Kottenpark kunnen gebruikmaken van korting op voorstellingen in het Wilminktheater.

Combinatiefunctionaris (Orkest van het Oosten)

Nieuw vanaf 2019 is de functie combinatiefunctionaris. In het kader van het Convenant impuls brede school, sport en cultuur zijn door de ministeries van OCW en VWS middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Enschede ten behoeve van combinatiefuncties, dat wil zeggen functionarissen die vanuit één werkgever werkzaam zijn bij twee of meer organisaties. Vanaf september 2019 is Carlijn de Jonge, werkzaam bij het Orkest van het Oosten aangesteld als combinatiefunctionaris voor het Kottenpark.

Met deze overeenkomst wordt invulling gegeven aan de volgende doelstellingen:

- Voor het basisonderwijs in Enschede bestaat er een mooie regeling via Culturage waarbij educatiemedewerkers en cultuurcoaches samen cultuureducatie op scholen tot een hoger plan tillen. Denk hierbij aan ondersteuning op het gebied van interdisciplinariteit, het kiezen van buitenschoolse (culturele)activiteiten, het werken aan een (nieuw) cultuurbeleidsplan. Deze succesvolle werkwijze zouden we graag willen uitrollen naar het Voortgezet Onderwijs;
- Bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening;
- Mogelijkheden onderzoeken op het gebied van interdisciplinaire projecten binnen/ buitenschools;
- De uitbreiding van het cultuuraanbod in het voortgezet onderwijs;
- Bevorderen dat leerlingen en docenten vertrouwd raken met het Orkest van het Oosten (muziek), het Wilminktheater (theater) en de Nederlandse Reisopera (muziek, theater);

- De ontwikkeling, implementatie en toetsing van een doorlopende leerlijn muziek, theater en dans op het voortgezet onderwijs.

Concordia

De samenwerking met Concordia vindt plaats op niveau a en b.

Projecten/workshops die aansluiten op de tentoonstelling in Concordia.

Concordia is bezig met een 'talentstage' op te zetten waar Kottenpark en andere culturele partijen in Enschede zich mogen presenteren.

Rijksmuseum Twenthe

De samenwerking met Rijksmuseum Twenthe vindt plaats op niveau a t/m c.

Rijksmuseum Twenthe heeft een tentoonstellingsaanbod waar wij als school gebruik van kunnen maken.

Kunstkick voor de Kunstklas Beeldende Vormgeving. Leerlingen volgen een workshop van een beeldend kunstenaar.

We hebben afgelopen schooljaar een aantal gesprekken gevoerd over rondleidingen op maat voor de bovenbouw kunstgeschiedenis en kunst algemeen. Het Rijksmuseum is op dit moment nog bezig met de ontwikkeling daarvan.

De museumfabriek

De samenwerking met De museumfabriek vindt plaats op niveau a.

De museumfabriek heeft een tentoonstellingsaanbod waar wij als school gebruik van kunnen maken.

Prismare – Huis van Verhalen

De samenwerking met Huis van Verhalen vindt plaats op niveau b.

Het Huis van Verhalen is een ontmoetingsplek in de Enschedese wijk Roombeek waar verhalen over de vuurwerkramp centraal staan. Leerlingen krijgen tijdens de activiteitenweek een presentatie over Roombeek en een rondleiding door Roombeek.

Overige samenwerkingspartners

Stichting Man en Moes

Culturele Zondag

3.2 Vervolgopleiding

Kottenpark heeft samenwerkingsverbanden met ArtEZ Arnhem, Enschede en Zwolle. Het accent ligt met name op het bevorderen van de doorstroom naar het HBO-onderwijs.

- De Vooropleiding Dans is verbonden aan de dansacademie van ArtEZ Arnhem. De DAMU-licentie is verkregen door samenwerking met de dansacademie ArtEZ in Arnhem. In de afgelopen jaren hebben er uitwisselingen van docenten plaats gevonden.
- Kunstklas Beeldend werkt samen met de AKI van ArtEZ Enschede. Leerlingen maken kennis met de werkplaatsen van de AKI en mogen verschillende technieken uitproberen.

- Kunstklas Muziek is verbonden aan het Conservatorium van ArtEZ Enschede. Er is een convenant waardoor de doorstroom van leerlingen met muziek als eindexamenvak naar het Conservatorium wordt bevorderd.
- Kunstklas Theater werkt samen met de theateracademie van ArtEZ Zwolle. Sinds 2017 worden er gesprekken gevoerd over het verbreden van het onderwijs in de Kunstklas Theater. Ieder schooljaar is er een stagiaire vanuit de opleiding Theater die stageloopt bij de Kunstklas Theater. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor projecten.

In schooljaar 2017-2018 heeft er een overstijgend overleg plaats gevonden tussen directie en coördinatoren van Kottenpark en directie van de dans-, muziek- en theateropleidingen van ArtEZ. In dit overleg zijn afspraken gemaakt over het ontwikkelen van:

- Een honours-programma voor getalenteerde leerlingen uit klas 5 en 6;
- Masterclasses voor leerlingen uit klas 3;
- Maatwerktrajecten voor leerlingen die willen doorstromen naar een vervolgopleiding in het kunstonderwijs.

Het doel van deze samenwerking is de aansluiting te verbeteren tussen vo-hbo en verbreding en verdieping aan te bieden. Door wisselingen in de bezettingen heeft dit nog geen vervolg gekregen.

Universiteit Twente

Zoals al genoemd werkt Kottenpark als partnerschool van het pre-University programma samen met de Universiteit Twente. Die samenwerking is intensief en speelt zich op diverse terreinen af. Studenten van Pre-U hebben mee-ontwikkeld aan het W|D|T-programma, leerlingen bezoeken workshops en masterclasses van Pre-U en voor geselecteerde leerlingen uit 5 vwo is er het honours-programma, waar leerlingen gedurende anderhalf jaar elke donderdag op de Universiteit Twente onderwijs volgen in wetenschapsfilosofie, academisch schrijven, wat cumuleert in het honours-onderzoek dat het profielwerkstuk vervangt.

3.3 Creatieve sector

Project 'Human Capital Development'

Zoals al genoemd bezoeken leerlingen klas 5 vwo creatieve ondernemers in de Creatieve Campus Enschede (CeeCee) in de wijk in Roombeek. Kottenpark heeft vanaf schooljaar 2014-2015 een samenwerkingsverband met ondernemers die zijn gevestigd in het CeeCee Center in Roombeek (zie project 'Human Capital Development' p.14). CeeCee is een inspirerende werk- en ontmoetingsplek voor hoogwaardige en kennisintensieve bedrijven in media, technologie, ICT, design en architectuur. Ervaren en startende ondernemers huren een werkruimte o.a. in het CeeCee Center in Roombeek – Enschede. Voor iedere innovatieve en creatieve ondernemer is er ruimte op CeeCee.

Ondernemers waar mee samengewerkt wordt:

- CeeCee spot
- TriMM
- Say Yeah Motion Media
- Architectuur Centrum Twente
- Goosebumps Studios

4. Communicatie

4.1 Communicatiebeleid – Het Stedelijk Lyceum

Speerpunten uit het communicatiebeleid van Het Stedelijk Lyceum zijn: duidelijke profileringen, persoonlijke benadering, attent zijn en in het algemeen werken aan een positief imago bij onze stakeholders.

4.2 PR-functionaris – PR-aanspreekpunt

Er zijn op beleidsniveau en operationeel niveau afspraken wie verantwoordelijk is voor welk deel van de communicatie. Naast de PR-functionaris op centraal niveau is er op elke locatie een PR-aanspreekpunt. PR-activiteiten in het kader van kunst en cultuur worden in goed overleg met het PR-aanspreekpunt op de locatie uitgevoerd.

4.3 Cultuurcoördinator

De cultuurcoördinator onderhoudt de contacten met de schoolleiding, coördinatoren van de vooropleiding, kunstklassen, W|D|T-klas, teams en secties. De coördinator is tevens verantwoordelijk voor de communicatie over de cultuurprofilering naar de niet-kunstvakken docenten. Ook heeft de cultuurcoördinator regelmatig overleg met het PR-aanspreekpunt van Kottenpark om de ontwikkelingen van de cultuurprofilering door te spreken.

4.4 Interne communicatie

Er wordt intern gecommuniceerd over het cultuurprofiel met zo actueel mogelijke informatie via het wekelijks digitale informatiebulletin van de school 'Kottenbel'. In de Kottenbel is een wekelijkse rubriek 'Kunstbuzzer'. De Kunstbuzzer wordt door de verschillende coördinatoren gebruikt als communicatiemiddel naar docenten.

Ouders en leerlingen worden via het infokanaal en magister (brieven, nieuwsbrieven) op de hoogte gesteld van actuele informatie.

De Vooropleiding Dans en de Kunstklas Theater hebben een digitale nieuwsbrief voor ouders en leerlingen.

4.5 Externe communicatie

De contacten met de externe samenwerkingspartners lopen via de coördinatoren.

Er wordt extern gecommuniceerd over het cultuurprofiel met zo actueel mogelijke informatie. Er worden vaste contacten onderhouden met de culturele en

onderwijsinstellingen binnen de regio en met de pers. Centraal is een verzendlijst voor de pers beschikbaar. Als er nieuws te melden is, wordt dit via het PR-aanspreekpunt bij de PR-functionaris aangeleverd die dit in de juiste vorm bij de pers aanlevert.

Met behulp van diverse kanalen en middelen worden aankomende brugklassers geworven voor het cultuurprofiel van Kottenpark. Jaarlijks wordt hiertoe een algemeen wervingsplan opgesteld, waarop de Cultuurprofielschool meelift. Onderdelen hiervan zijn:

- Algemene voorlichtingsavond;
- Voorlichtingsavond vooropleiding, kunstklassen en W|D|T-klas;
- Voorlichtingsbijeenkomsten op basisscholen door middel van presentaties over de vooropleiding, kunstklassen en W|D|T-klas;
- Open Dag van Kottenpark, waarbij leerlingen van de vooropleiding, kunstklassen en W|D|T-klas diverse optredens verzorgen;
- Pre- gymnasium waarbij een les over de vooropleiding, kunstklassen en W|D|T-klas in het programma is opgenomen;
- Deelname aan Culturele zondagen;
- Deelname aan Kunst in het Volkspark: in een stand en op het podium presenteren de leerlingen, coördinatoren en docenten van de Vooropleiding en Kunstklassen het cultuurprofiel;
- Facebook: Inzet van Facebook-pagina's voor actuele activiteiten van de vooropleiding, kunstklassen, W|D|T-klas en culturele activiteiten voor alle leerlingen; Kottenpark <https://www.facebook.com/kottenpark/>
Vooropleiding Dans <https://www.facebook.com/VooropleidingDansEnschede/>
Kunstklas Beeldend <https://www.facebook.com/Kunstklassen-Beeldend-Kottenpark-338353696375967/>
Kunstklas Theater <https://www.facebook.com/Theaterklassen-Kottenpark-751871301596827/>
- Website Het Stedelijk Lyceum: <https://hetstedelijk.nl/nl/kottenpark>
- Youtube Kanaal: <https://www.youtube.com/channel/UC-ibTsE0W9wCJ3RYZkAoBEQ>
- Website Cultuurprofielscholen: <http://www.cultuurprofielscholen.nl/schoolportretten/stedelijk-lyceum-kottenpark>
- Folders met informatie over de:
 - a. Vooropleidingen Dans
 - b. Kunstklassen
 - c. W|D|T-klas
- 'Huis-aan-huis-Enschede': Advertenties voorlichtingsavond november, Open Dag, etc.;
- 'Dagblad Tubantia': Advertentie voorlichtingsavond november; persberichten waarin aandacht wordt gevraagd voor culturele activiteiten;
- Krant van Het Stedelijk Lyceum: Krant wordt huis-aan-huis bezorgd een week voor de eerste Open Dag van Het Stedelijk Lyceum, met aandacht voor de profileringen waaronder cultuurprofielschool;
- Audities: het organiseren van middagen waarop leerlingen kunnen auditeren;
- Opstapcursus dans voor basisschoolleerlingen.

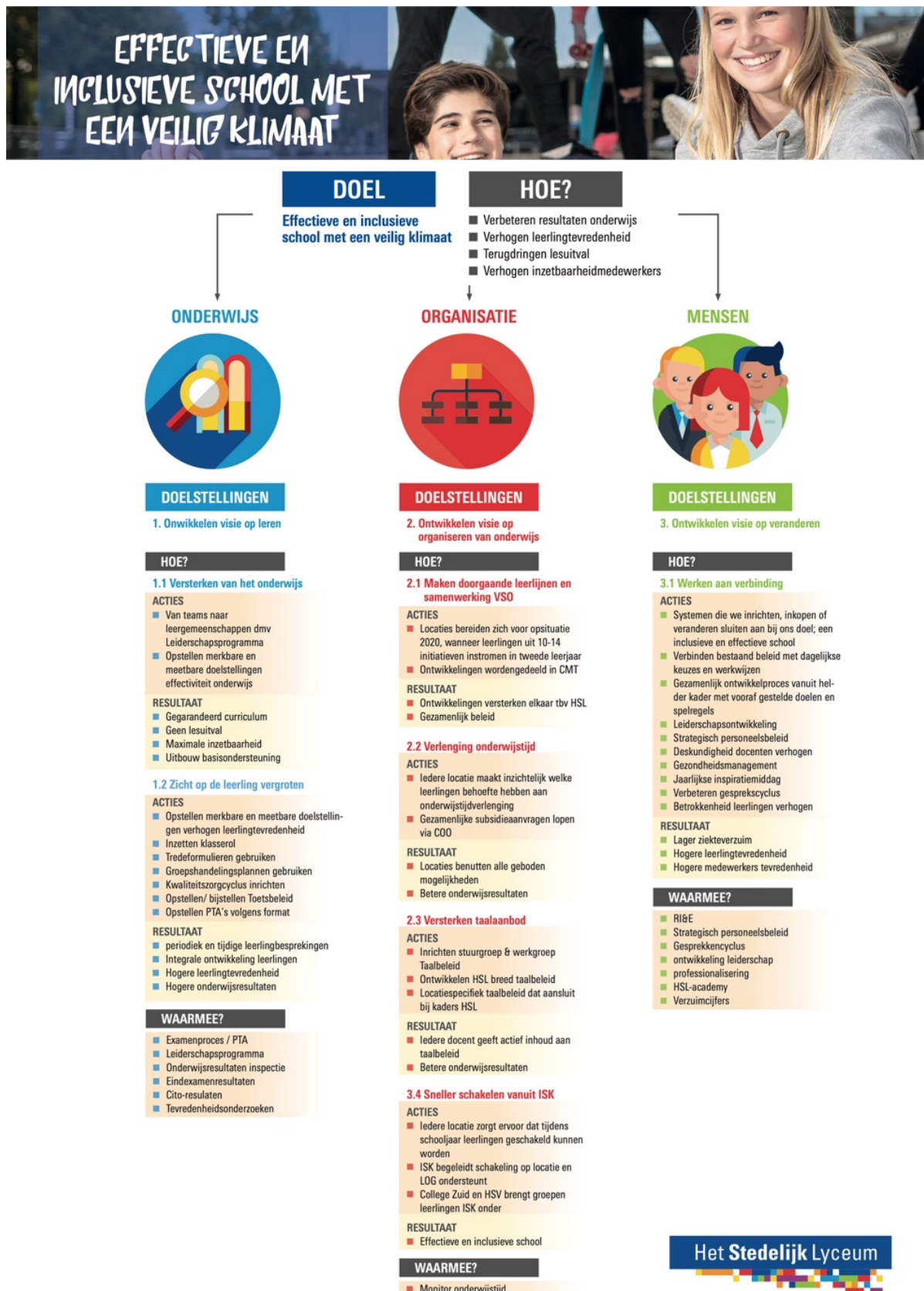
5. Voorwaarden

5.1 Draagvlak

De kaderbrief 2019-2020 van Het Stedelijk Lyceum, 'Beginnen bij de bedoeling' is leidend voor de veranderagenda van Het Stedelijk Lyceum. Het belangrijkste doel van die agenda is dat HSL een veilige, inclusieve en effectieve school wordt. Om dit te bewerkstelligen is een zogenaamde veranderagenda opgesteld met concrete maatregelen die genomen gaan worden. Die maatregelen zijn niet universeel voor alle zeven locaties van Het Stedelijk Lyceum. Elke locatie kan de accenten zetten die relevant zijn voor die locatie en bijdragen aan de overkoepelende doelen. Voor Kottenpark liggen de uitdagingen bij het ontwikkelen van een eigen visie op onderwijs en het zicht op de leerling vergroten teneinde op een hogere leerlingtevredenheid uit te komen. In dat ontwikkeltraject heeft de cultuurprofilering van Kottenpark een belangrijke rol. Hoewel wij dit nooit als zodanig onderzocht hebben, hebben wij sterk de indruk dat de cultuurprofilering een relatie heeft met de hoge ervaren sociale veiligheid op Kottenpark. Wanneer je een groot aantal leerlingen de gelegenheid biedt om zichzelf te uiten via een kunstvorm, dan wordt zelfexpressie de norm in een school en zal de tolerantie voor leerlingen die zichzelf uiten, zichzelf kunnen zijn, groter worden. Dit heeft zeer waarschijnlijk een positieve invloed op de ervaren sociale veiligheid.

Een ander ontwikkelpunt waar het onderwijs in de kunstvakken een bijdrage kan leveren aan de veranderagenda van Het Stedelijk Lyceum is de doelstelling te evolueren van een teamstructuur naar leerteams. De wijze waarop de integratie van het kunstonderwijs vorm krijgt in de teamstructuur van de kunstklassen en W|D|T-klas, is een inspiratiebron voor de verdere ontwikkeling van de diverse teams (onderbouw, bovenbouw havo, bovenbouw atheneum en het gymnasiumteam) om breder zicht te krijgen op de ontwikkeling van een leerling.

Beide voorbeelden geven aan dat de cultuurprofilering zodanig op waarde wordt geschat op Kottenpark, dat draagvlak voor die profilering ingebakken zit in de organisatie.

Figuur 2 Veranderagenda Het Stedelijk Lyceum

5.2 Betrokkenheid management

Cultuurprofilering past bij de schoolontwikkeling voor de langere termijn. De ingeslagen 'cultuurweg' is niet meer uit de school weg te denken. De keuzes die gemaakt zijn om dit profiel te behouden, geven aan dat Kottenpark in de toekomst zijn cultuurprofiel versterkt en verder ontwikkelt. De cultuurprofilering heeft de volledige steun van het managementteam (MT). Binnen de schoolbegroting krijgt de cultuurprofilering voldoende ruimte.

Er is een teamleider met cultuur in de portefeuille. Er is twee keer per maand overleg tussen de cultuurcoördinator en teamleider over o.a. de verschillende activiteiten binnen en buiten de school. De teamleider koppelt terug naar het MT. Daarnaast heeft de cultuurcoördinator regelmatig overleg met de locatiedirecteur over de gang van zaken. Ook wordt de cultuurcoördinator waar nodig vanuit het MT ondersteund. Tijdens de verschillende presentaties is het MT zoveel als mogelijk aanwezig.

5.3 Betrokkenheid docenten

De cultuurprofilering wordt breed gedragen door het docententeam. Docenten/medewerkers die op de locatie Kottenpark werkzaam zijn, spreken hun betrokkenheid uit en zien de cultuurprofilering als een meerwaarde voor hun school, ook in de toekomst.

5.4 Taken cultuurcoördinator

Cultuurbeleid

- Een overzicht hebben van het cultuurbeleid van de overheden: ministerie, gemeente, etc. en deze vertalen in schoolbeleid;
- Het ontwikkelen van een visie op het terrein van de cultuur- en kunsteducatie;
- Het (mee)formuleren van het cultuurbeleid, inclusief het bepalen van de doelstellingen;
- Het schrijven van een cultuurprofielplan;
- Het zicht hebben op de leerlijnen cultuureducatie;
- Het bewaken van de afspraken t.a.v. cultuureducatie;
- Het bewaken van de inhoudelijke kwaliteit van cultuureducatie.

Externe communicatie

- Het leggen en onderhouden van contacten met culturele en educatieve instellingen;
- Contacten leggen en onderhouden met (docenten)netwerken en scholen in de regio, culturele commissie, etc.;
- Contacten leggen en onderhouden met gastdocenten en externe groepen in de school;
- Het onderzoeken van samenwerkingsvormen op het gebied van programmering, educatieve begeleiding en bekostiging;
- Overzicht hebben van het cultuuraanbod in de omgeving van de school;
- Het ontvangen, selecteren en verspreiden van binnengekomen post.

Interne communicatie

- De gesprekspartner zijn van de schoolleiding;
- Het aanspreekpunt zijn voor de cultuureducatie binnen de school;
- Externe informatie verspreiden onder collega's;
- Het voorzitten van werkgroepen, commissies of teamvergadering;
- Het aanspreekpunt zijn bij de inrichting van de school en de aanschaf van de materialen voor de cultuureducatie;
- De inhoudelijke gesprekspartner zijn voor team en externe betrokkenen;
- Informatie verspreiden over scholingsmogelijkheden;
- Het verzorgen van de informatievoorziening naar ouders en leerlingen met betrekking tot projecten, activiteiten etc.

Coördineren en programmeren

- Het aansturen van (kunst)vakdocenten met betrekking tot activiteiten binnenschools en buitenschools;
- Het voorbereiden en organiseren van cultuureducatie studie(mid)dagen en vergaderingen;
- Het begeleiden van collega's bij de uitvoering van hun activiteiten;
- Het bieden van organisatorische en inhoudelijke ondersteuning;
- Het begeleiden van de coördinatoren bij het ontwikkelen van leerlijnen, lessen en lesmateriaal;
- De voortgang bewaken bij de implementatie van cultuureducatieactiviteiten;
- Het evalueren van culturele activiteiten;
- De scholingsbehoefte in kaart brengen;
- Het opstellen en invullen van het les- en activiteitenprogramma;
- Het plannen van het jaarrooster culturele activiteiten.

Financiën

- Het maken van een begroting voor materialen en activiteiten;
- Het aanvragen van de subsidies en benaderen van sponsors.

5.5 Organisatiestructuur

- Er is een cultuurcoördinator;
- Voor de vooropleiding, de kunstklassen, de W|D|T-klas en de Muziek- en Dansavond is een coördinator aangesteld, in totaal zijn er zes coördinatoren;
- Er is een teamleider met portefeuille cultuur;
- Gespecialiseerde docenten – intern en van buitenaf – zijn aangesteld om les te geven binnen de vooropleiding en de verschillende kunstklassen. Zij worden betaald door de school en/ of uit de ouderbijdrage.

5.6 Elektronische leeromgeving

Google Drive

Google Drive is de verzamelnaam voor Google Documenten, Presentaties en Formulieren. Deze onlinedienst geeft de mogelijkheid om bestanden in de cloud op te slaan en tegelijkertijd te werken aan documenten of presentaties. Het is als een lege harde schijf waarbinnen je een mappenstructuur aanmaakt waarin je bestanden plaats, die je vervolgens met anderen kunt delen. Om gebruik te maken van het platform heb je een Googleaccount nodig. Iedere werknemer en leerling van Het Stedelijk Lyceum heeft een Googleaccount. Daarnaast kun je binnen de mappenstructuur ook filmpjes, foto's, pdf-bestanden etc. plaatsen (en delen met anderen).

Google Classroom

Eén van de platformen waar Google Drive mee samenwerkt, is Google Classroom. Deze elektronische leeromgeving maakt het mogelijk om opdrachten klaar te zetten, feedback te geven, dingen te beoordelen etc.

5.7 Deskundigheidsbevordering

Docenten kunnen scholing volgen gericht op het ontwikkelen van hun professionaliteit. Met betrekking tot het bezoeken van symposia, studiedagen kunnen docenten zich scholen op sectieniveau.

5.8 Financiën

In de bijlagen zijn begrotingen van CJP, activiteitenweken, Vooropleiding Dans, Kunstklas Beeldend, Kunstklas Muziek, Kunstklas Theater, W|D|T-klas en Muziek- en Dansavond opgenomen.

5.9 Rooster

Het rooster van de Vooropleiding Dans sluit fantastisch aan op de reguliere lessen. Het rooster van de Vooropleiding Dans krijgt voorrang boven alle andere vakken. De lessen van de Kunstklassen en W|D|T-klas zijn geroosterd op 7^e en 8^e uren. Dit wordt door leerlingen (met name in klas 3) als belastend ervaren.

5.10 Ruimtes

De ruimtelijke voorzieningen zijn prima in orde. De W|D|T-klassen hebben een schitterend nieuw ingericht lokaal. Onlangs zijn de theaterlokalen in de kelder voorzien van nieuwe vloeren en verlichting. Op dit moment wordt er gewerkt aan het verplaatsen van de lessen van Vooropleiding Dans naar een locatie die dichterbij de school is en meer uitstraling heeft.

6. Evaluatie en ontwikkeling

6.1 Evaluatie

Uit de vorige visitatie van de Vereniging voor Cultuurprofielscholen werd nadrukkelijk als ontwikkelpunt de verbinding tussen cultuur en wetenschap aangedragen. Kottenpark afficheert zich als een school voor cultuur en wetenschap, maar de link met wetenschap bestond voornamelijk uit een sterk bèta-profiel en de combinatie van de bètavakken in de onderbouw van het gymnasium die geïntegreerd worden aangeboden in het vak science. De suggestie van de VCPS is concreet geworden in 2017. Nadat Kottenpark in 2016 partnerschool werd van het pre-University programma van de Universiteit Twente, en op die wijze ook inhoud gaf aan het wetenschapsprofiel, is in 2017 gestart met het onderbouwprogramma Wetenschap, Design en Techniek. Dit programma is door docenten van Kottenpark samen ontwikkelt met het expertisecentrum voor Techniekonderwijs Tech-your-future en de Universiteit Twente. De organisatievorm van dit onderwijs is vanaf de eerste ontwikkeling geïnspireerd op de wijze van organiseren van de kunstklassen van Kottenpark. De lessen zijn net zoals de kunstklassen extra curriculaire georganiseerd, en kennen ook een omvang van 2 lessen per week, identiek aan de kunstklassen beeldend, theater en muziek.

De W|D|T-lessen zijn thematisch georganiseerd, vanuit een maatschappelijk probleem worden er vanuit verschillende disciplines oplossingen ontworpen. Betrokken docenten zijn afkomstig uit diverse secties en garanderen daarmee de multidisciplinariteit. De verbinding met het cultuurprogramma werd gevonden door de cultuurcoördinator medeverantwoordelijk te maken voor de ontwikkeling van W|D|T| en de aansluiting van W|D|T op de kunstklassen.

Omgekeerd is W|D|T een vliegwiel voor de verdere integratie van de reguliere schoolvakken met de kunstklassen, wat nog zeker een ontwikkelpunt is voor Kottenpark. Die vliegwiel functie is al heel concreet zichtbaar, een nieuwe docente informatica, die ook betrokken is bij W|D|T stelde bijvoorbeeld voor om virtual reality te combineren met dansvoorstellingen. Dergelijke ontwikkelingen worden toegejuicht en gestimuleerd.

Tegelijkertijd moeten we ook vaststellen dat de tijd en energie die in het W|D|T-project is gestoken niet gespendeerd kon worden aan concrete stappen voor verdere integratie van kunst in het reguliere curriculum van Kottenpark. Dat dit toch ontstaat ten gevolge van een andere ontwikkeling is winst.

6.2 Monitoring

Kwaliteitszorg is beperkt belegd bij Kottenpark en concentreert zich op de standaard performance indicatoren als slaagpercentages, doorstroomrendement, leerling- en oudertevredenheid en gepercipieerde sociale veiligheid. Ook hier zijn de kunstklassen een voorloper waar behalve naar doorstroom ook gekeken wordt naar de waardering van de leerlingen voor de inhoud van het onderwijs. Een volgende stap die gezet moet worden is

het combineren van die informatie voor verdere revisie van ons totale kunstaanbod en uiteindelijk voor ons hele curriculum.

6.3 Kwaliteitscriteria voor zelfevaluatie

In dit cultuurprofielplan hebben wij de aangereikte kwaliteitscriteria van de VCPS gebruikt (zie zelfevaluatie).